

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău (judecător N. Mazur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători A. Bostan, A. Pahopol și V. Negru)

Dosar nr. 3ra-1129/17

Î N C H E I E R E

06 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în următoarea componență:

Președintele completului, judecător
Judecători

Iulia Sîrcu
Mariana Pitic
Luiza Gafton

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Primăria mun. Chișinău și de „Iurgascons“ SRL,

în cauza civilă în procedura contenciosului administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de „Termoelectrica“ SA împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenienți accesorii „Iurgascons“ SRL și Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/375, cu privire la anularea autorizației de construire,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Primăria mun. Chișinău împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 09 iunie 2016, și s-a menținut hotărârea primei instanțe,

C O N S T A T Ă :

La 22 august 2015 „Termoelectrica“ SA a expediat prin trimitere poștală în adresa Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, o cerere de chemare în judecată înaintată împotriva Primăriei mun. Chișinău, intervenienți accesorii „Iurgascons“ SRL și Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/375 (vol. I, f.d. 3-5; 21), solicitând anularea autorizației de construire nr. 12-c/14 din 15 ianuarie 2014, eliberată de Primăria mun. Chișinău la cererea „Iurgascons“ SRL și a Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 55/375 pentru autorizarea executării lucrărilor de reconstruire cu extindere pe orizontală și verticală a blocului locativ 01 (P+E) în bloc locativ cu regimul maximal pe înălțime P+7E+M pe strada XXXXX, mun. XXXXX.

În motivarea acțiunii, a susținut că prin procesul-verbal de constatare nr. 30-41 din 15 iulie 2015, întocmit în prezența reprezentantului său, cât și a reprezentanților autorității publice locale și a „Iurgascons“ SRL, s-a constatat că, construcția vizată în autorizația de construire nr. 12-c/14 din 15 ianuarie 2014 este amplasată în zona de protecție a rețelei termice cu diametrul de 57 mm, cu încălcarea actelor normative în vigoare.

A invocat că pct. 3 din certificatul de urbanism nr. 519i/13 din 25 octombrie 2013, eliberat de Primăria mun. Chișinău la cererea „Iurgascons“ SRL și a Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 55/375 în calitate de act informativ și de reglementare în vederea emiterii autorizației de construire contestate, prevede că dotarea nivelelor locative proiectate cu utilități tehnico-edilitare urma a fi efectuată în baza condițiilor tehnice indicate de serviciile de resort.

A specificat că pentru obținerea autorizației de construire, „Iurgascons“ SRL și Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/375 urmau să se conformeze condițiilor tehnice indicate de serviciile de resort, inclusiv prin mutarea conductelor termice pe cheltuiala lor, cu acordul „Termoelectrica“ SA, condiție ce nu a fost respectată.

A explicat că în conformitate cu art. 17 alin. (2) Legea nr. 1525 din 19 februarie 1998 cu privire la energetică, orice lucrare în zona de protecție se efectuează numai cu acordul întreprinderii sau organizației energetice, iar în tabelul nr. B.3 din Normativul în construcții cu indicativul G.04.07-2006 „Instalații termice, de ventilare și condiționare a aerului“ se menționează că distanța pe orizontală de la rețelele termice subterane cu diametrul mai mic de 500 mm, până la construcții și instalații, e necesar a fi nu mai mică de 2 m.

A indicat că pct. 40 din Regulamentul cu privire la furnizarea și utilizarea energiei termice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 434 din 09 aprilie 1998, interzice ca pe traseele conductelor termice, inclusiv pe culoarele de acces, să se ridice construcții, să se depoziteze materiale, să se execute lucrări subterane sau orice alte lucrări care ar dăuna exploatării și ar bloca accesul la conducte și la stațiile termice, iar pct. 40 din același Regulament statuează că în cazul în care este necesar ca pe terenul pe care sunt amplasate instalațiile termice de alimentare să se execute o construcție, beneficiarul este obligat să anunțe cu un an înainte pe deținătorul instalațiilor și va suporta toate cheltuielile de modificare legate cu mutarea instalațiilor de alimentare de pe terenul viitoareii construcții.

A semnalat că în cazul reconstrucției blocului locativ de pe strada T. Vladimirescu nr. 12/2 în modul prevăzut prin autorizația de construire contestată, va fi exclus accesul său, în calitate de gestionar al conductelor termice, la exploatarea și deservirea acestora, fiind creat un grad sporit de pericol pentru siguranța publică.

A afirmat că în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la 31 iulie 2015 a expediat în adresa „Iurgascons“ SRL reclamația nr. 79/3518, recepționată la 03 august 2015, prin care i-a solicitat să înlăture prin demolare construcția în cauză din zona de protecție a rețelelor termice, cu crearea unei zone de protecție regulamentare, dar reclamația a rămas fără răspuns.

A declarat că la 31 iulie 2015 a depus la Primăria mun. Chișinău cererea prealabilă nr. 79/3519, prin care a solicitat anularea autorizației de construire nr. 12-c/14 din 15 ianuarie 2014, cerință care nu a fost satisfăcută.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 09 iunie 2016 (vol. I, f.d. 113; 117-122), s-a admis integral acțiunea și s-a anulat autorizația de construire nr. 12-c/14 din 15 ianuarie 2014.

La 20 iunie 2016 Primăria mun. Chișinău a depus o cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 09 iunie 2016 (vol. I, f.d. 124), solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată, iar la 04 noiembrie 2016 a depus cererea de apel motivată (vol. I, f.d. 136-138).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2017 (vol. I, f.d. 167; 168-175), s-a respins apelul declarat de Primăria mun. Chișinău și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

La 11 august 2017 Primăria mun. Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel din 04 aprilie 2017 (vol. II, f.d. 1-4), solicitând casarea integrală a acesteia și a hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel; ori casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului, a susținut că la 14 iunie 2017 a recepționat decizia integrală a instanței de apel, fapt confirmat prin numărul și data de înregistrare a acesteia de către Primăria mun. Chișinău, indicii care se conțin în fișa de însoțire a actului judecătoresc contestat.

A invocat că instanța de apel a încălcat norme de drept procedural prin judecarea cauzei în lipsa unui participant la proces, și anume a „Iurgascons“ SRL, căreia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

A explicat că potrivit extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 338811 din 15 iulie 2016, „Iurgascons“ SRL își are sediul pe str. YYYYYY, mun. XXXXX, pe când instanța de apel a întreprins comunicarea actelor de procedură și înștiințarea judiciară la vechiul sediu al „Iurgascons“ SRL, care se afla pe str. ZZZZZ, mun. YYYYYY.

A indicat că instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat norme de drept material prin aceea că incorect au determinat obiectul probațiunii, or în speță, „Termoelectrica“ SA, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, nu a dovedit efectuarea de către „Iurgascons“ SRL a unor lucrări de construcție care ar dăuna exploatării și ar bloca accesul la conducte și la stațiile termice.

A precizat că procesul-verbal de constatare nr. 30-41 din 15 iulie 2015 și schema aferentă sunt acte de constatare internă ale „Termoelectrica“ SA, nefiind avizate de nicio instituție de stat abilitată cu constatarea încălcărilor în domeniul construcțiilor, ceea ce înseamnă că instanțele ierarhic inferioare eronat le-au considerat ca fiind probe suficiente și pertinente întru admiterea acțiunii, în lipsa concluziilor Inspecției de Stat în Construcții sau ale unui expert.

La 25 septembrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa „Termoelectrica“ SA și a intervențiilor accesorii câte o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective.

La 19 octombrie 2017 „Termoelectrica“ SA a depus o referință la recursul declarat de Primăria mun. Chișinău (vol. II, f.d. 84-86), solicitând considerarea

acestuia ca fiind inadmisibil.

La 17 noiembrie 2017 „Termoelectrica“ SA a depus o referință suplimentară la recursul declarat de Primăria mun. Chișinău (vol. II, f.d. 106), prin care a informat instanța de recurs despre existența contractului de tranzacție nr. 13 din 14 septembrie 2017, încheiat între „Termoelectrica“ SA, „Iurgascons“ SRL și Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/375.

„Iurgascons“ SRL și Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/375 nu au prezentat referințe în termenul stabilit, admisibilitatea recursului declarat de Primăria mun. Chișinău urmând a fi decisă în lipsa acestora.

La 21 august 2017 „Iurgascons“ SRL a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel din 04 aprilie 2017 (vol. II, f.d. 12-15), solicitând casarea integrală a acesteia și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului, a susținut că instanțele ierarhic inferioare au încălcat norme de drept material prin interpretarea în mod eronat a legii.

A explicat că instanțele ierarhic inferioare eronat au ajuns la concluzia privind existența rețelelor termice ale „Termoelectrica“ SA în perimetrul zonei de construcție vizate, or nu au fost stabilite careva încălcări ale legislației privind calitatea în construcții, „Iurgascons“ SRL îndeplinind întocmai condițiile indicate în certificatul de urbanism nr. 519i/13 din 25 octombrie 2013, iar „Termoelectrica“ SA nu a prezentat probe suficiente și pertinente în susținerea pretenției sale, și nici concluziile unui expert.

A invocat că ținând cont de jurisprudența CtEDO, autorizația de construire contestată este asimilată unui bun, din care motiv urma să aibă, deopotrivă cu investitorii construcției, calitatea de copârât în proces, și nu de intervenient accesoriu, astfel încât instanțele ierarhic inferioare au încălcat norme de drept procedural prin soluționarea problemei drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

A indicat că instanța de apel a încălcat norme de drept procedural prin judecarea cauzei în lipsa sa, nefiindu-i comunicat locul, data și ora ședinței de judecată. În același context, a menționat că a aflat recent despre emiterea deciziei contestate, din care considerent opinează că recursul a fost declarat în termen.

Distinct de cele relatate, a subliniat că instanțele ierarhic inferioare nu au luat în vedere faptul că, construcția este finalizată în proporție de 70%, urmând a fi dată în exploatare în trimestrul III al anului curent, iar anularea autorizației de construire ar afecta dreptul său de proprietate, precum și cel al investitorilor.

La 25 septembrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Primăriei mun. Chișinău, „Termoelectrica“ SA și a Asociației de Coproprietari în Condominiu nr. 55/375 câte o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective.

La 18 octombrie 2017 „Termoelectrica“ SA a depus o referință la recursul declarat de „Iurgascons“ SRL (vol. II, f.d. 79-81), solicitând considerarea acestuia ca fiind inadmisibil.

La 26 octombrie 2017 „Iurgascons“ SRL a depus la Curtea Supremă de Justiție o cerere (vol. II, f.d. 93) prin care a solicitat anexarea la materialele dosarului a contractului de tranzacție nr. 13 din 14 septembrie 2017, încheiat între „Termoelectrica“ SA, „Iurgascons“ SRL și Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/375 (vol. II, f.d. 94).

La 17 noiembrie 2017 „Termoelectrica“ SA a depus o referință suplimentară la recursul declarat de „Iurgascons“ SRL (vol. II, f.d. 106), prin care a informat instanța de recurs despre existența contractului de tranzacție nr. 13 din 14 septembrie 2017, încheiat între „Termoelectrica“ SA, „Iurgascons“ SRL și Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/375.

Primăria mun. Chișinău și Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/375 nu au prezentat referințe în termenul stabilit, admisibilitatea recursului declarat de „Iurgascons“ SRL urmând a fi decisă în lipsa acestora.

La 14 noiembrie 2017 Primăria mun. Chișinău a expediat prin trimitere poștală în adresa Curții Supreme de Justiție scrisoarea nr. 02-116/7677 (vol. II, f.d. 104; 105), prin care a comunicat că nu deține informații cu privire la existența contractului de tranzacție nr. 13 din 14 septembrie 2017, încheiat între „Termoelectrica“ SA, „Iurgascons“ SRL și Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/375.

Examinând admisibilitatea recursurilor potrivit rigorilor prevăzute de art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia că recursurile declarate de Primăria mun. Chișinău și de „Iurgascons“ SRL împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2017 urmează a fi considerate inadmisibile din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Conform art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

Cererea de recurs a Primăriei mun. Chișinău este semnată de Tofan Tudor, împuternicit în modul corespunzător prin procura nr. 02-116/09 din 02 ianuarie 2017, semnată de Chirtoacă Dorin, Primarul general al mun. Chișinău (vol. II, f.d. 10).

De asemenea, completul reține că Primăria mun. Chișinău a exercitat calea de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 09 iunie 2016, astfel încât în raport cu recursul declarat de Primăria mun. Chișinău, temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă nu are incidență.

Cererea de recurs a „Iurgascons“ SRL este semnată de Talmățchi Radu, administratorul întreprinderii, fapt confirmat prin extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 338811 din 15 iulie 2016 (vol. II, f.d. 20).

Totodată, completul constată că „Iurgascons“ SRL nu a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 09 iunie 2016, deși a cunoscut

despre declanșarea acțiunii în cauză și despre calitatea sa de intervenient accesoriu.

Potrivit art. 429 alin. (4) Cod de procedură civilă, Nu pot fi atacate cu recurs...hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art. 430 nu au folosit calea de apel, din moment ce legea prevede această cale de atac.

Astfel, recursul declarat de „Iurgascons“ SRL urmează a fi considerat inadmisibil în baza art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, nefiind necesară verificarea celorlalte temeuri de inadmisibilitate a recursului, precum și a încadrării în prevederile legii a temeiurilor invocate.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Copia fișei de însoțire a deciziei integrale a instanței de apel (vol. II, f.d. 11), prezentată de Primăria mun. Chișinău, include mențiunea că acest act judecătoresc a fost recepționat de către Primăria mun. Chișinău la 14 iunie 2017, nr. de intrare 08-3411.

Astfel, declararea recursului de către Primăria mun. Chișinău la 11 august 2017 se consideră a fi îndeplinită cu respectarea termenului prevăzut de art. 434 Cod de procedură civilă.

Potrivit art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă, Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Completul reține că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil în raport cu recursul declarat de Primăria mun. Chișinău.

Luând în considerare cele constatate, completul conchide că recursul declarat de „Iurgascons“ SRL urmează a fi considerat inadmisibil în baza art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, iar recursul declarat de Primăria mun. Chișinău nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate la art. 433 lit. b), c) și d) Cod de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului raportor cu privire la încadrarea celor invocate în recursul Primăriei mun. Chișinău în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2)-(3) Cod de procedură civilă, completul constată existența temeiului de inadmisibilitate stipulat de art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Potrivit art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Totodată, completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția Curții Europene a Drepturilor Omului, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că în cererea de recurs depusă de Primăria mun. Chișinău se invocă, că instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat norme de drept material prin aceea că incorect au determinat obiectul probațiunii, și că instanța de apel a încălcat norme de drept procedural prin judecarea cauzei în lipsa unui participant la proces.

Cu referire la invocarea temeiurilor prevăzute de art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, completul constată că de fapt, Primăria mun. Chișinău a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară, asupra căroră instanța de apel s-a pronunțat cu suficientă putere de convingere, și care nu abordează chestiuni de drept, ci elemente de probațiune, verificarea căroră se află în afara ariei de control a instanței de recurs.

În privința invocării temeiului prevăzut de art. 432 alin. (3) lit. b) Cod de procedură civilă, completul reține că acest argument nu are vocația de a duce la modificarea soluției în prezenta cauză, având în vedere prevederile art. 107 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, În cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din considerentele nominalizate, având în vedere că cele invocate în recursul declarat de Primăria mun. Chișinău nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2)-(3) Cod de procedură civilă, iar în raport cu recursul declarat de „Iurgascons“ SRL este aplicabil temeiul de inadmisibilitate prevăzut de art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, completul ajunge în mod unanim la concluzia de a considera recursurile ca inadmisibile.

Conform art. 433 lit. a) și c) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE:

Recursurile declarate de Primăria mun. Chișinău și de „Iurgascons“ SRL se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Iulia Sîrcu

Judecători

Mariana Pitic

Luiza Gafton